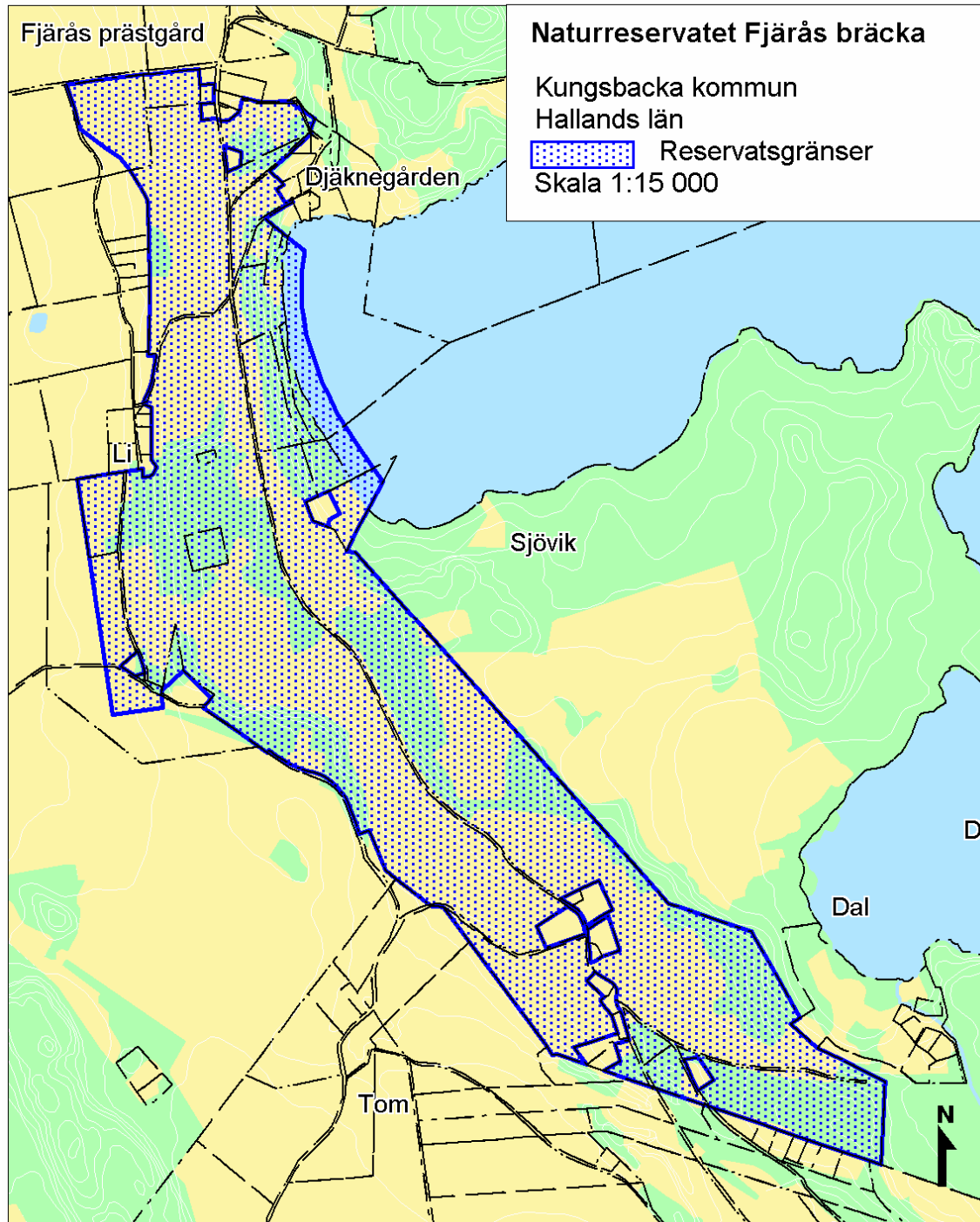




Naturreseptatet Fjärås Bräcka i Kungsbacka kommun.

Karta över reservatet



© Lantmäteriet, 2006. Ur GSD Blå kartan, 106-2004/188-N

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken att förklara det område som avgränsas av blå heldragen linje på ovanstående karta som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. När detta beslut vunnit laga kraft upphävs Länsstyrelsens beslut 11.121-2521-71 från 1976-02-19 enligt naturvårdslagen om "Förordnande om naturreservat avseende del av Fjärås Bräcka, Kungsbacka kommun", samt Länsstyrelsens beslut 11.131-1765-77 från 1981-03-17 enligt naturvårdsförordningen om "Fastställelse av skötselplan för Fjärås bräcka naturreservat i Kungsbacka kommun".

Sammanfattningsvis innebär detta beslut ett antagande av en ny, reviderad skötselplan för reservatet. Dessutom har en justering av föreskrifterna gjorts, samt en ny gränsdraging som innebär att villatomter ej längre skall ingå i naturreservatet.

Administrativa data

<i>Namn</i>	Fjärås Bräcka
<i>Skyddsform</i>	Naturreservat
<i>Län</i>	Halland
<i>Kommun</i>	Kungsbacka
<i>Socken</i>	Fjärås
<i>Karta</i>	Ekonomiska kartan 6B 4g, 5g
<i>Fastigheter och markägare</i>	Se fastighets- och markägarförteckning, bilaga 3
<i>Lägesbeskrivning</i>	7 km sydost om Kungsbacka, invid Lygnerns västra strand
<i>Mittkoordinater i Rikets nät</i>	y=6 374 377, x=1 282 800
<i>Areal</i>	126,3 ha
<i>Servitut, samfälligheter, nyttjanderätter</i>	Se fastighets- och markägarförteckning, bilaga 3
<i>Naturvårdsförvaltare</i>	Länsstyrelsen Halland

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Fjärås Bräcka är en israndbildning av internationellt geologiskt intresse som höjer sig sextio meter över den nordhalländska kustslätten. Här finns en fornlämningsmiljö av högsta klass med ett stort antal lämningar från i första hand brons- och järnåldern. Höga kulturhistoriska värden är knutna till det traditionellt hävdade kulturlandskapet på Bräckan med ljunghedar, slåtterängar och beteshagar.

På de restaurerade ljunghedarna och i de äldre grustäckerna finns ett mycket rikt insektsliv med ett flertal rödlistade arter. På flera ställen finns också en rik torrängs- och hedflora med många arter som är typiska för ogödslade betes- och slåttermarker. Dessutom finns goda möjligheter att restaurera större arealer hagmarker med äldre lövträd och död ved på Bräckans östra sida, vilket kommer att öka naturvärdena inom reservatet ytterligare i takt med att hagmarksträden åldras.

Fjärås Bräcka är ett av de stora turistmålen i norra Halland och har stor betydelse för det rörliga friluftslivet. År 2005 invigdes ett Naturum, och sedan tidigare finns det bl.a. badmöjligheter och strövstigar inom området.

Genom detta beslut ges möjligheter att skydda naturmiljöer, hotade arter, kulturhistoriska värden, geologiska värden och ett för friluftslivet viktigt besöksmål.

Fjärås Bräcka ingår i riksintresse för naturvård, NN 6, riksintresse för friluftsliv FN 4, riksintresse för kulturmiljövård KN 10, samt i Kungsbacka kommuns program för kulturmiljövård.

Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfald som är knuten till de hävdade naturmiljöerna, att bevara de rödlistade arter som förekommer i området, samt att bevara områdets särpräglade geologi. De fornlämningar som finns i området skall förvaltas, liksom den kulturhistoriska prägeln på landskapet. Ännu ett viktigt syfte med reservatet är att bevara de goda förutsättningarna för friluftsliv och besök i området.

Syftet skall nås genom att:

- reservatet hävdas regelbundet genom bete, slåtter och bränning för att upprätthålla hävdvunna miljöer och de arter som beror av dem,
- hävdvunna naturmiljöer återskapas och nyskapas,
- reservatets långsiktiga utveckling beaktas, bl.a. genom en säkerställd förnygring av lövträd och kontinuerligt god tillgång av död ved,

- den geologiska israndbildningen bevaras och synliggörs i landskapet,
- fornlämningar bevaras och deras närområden hävdas,
- stigar, informationsskyltar, Naturum och övriga besöksanläggningar underhålls,
- ökad kunskap om skötsel effekter och arters ekologi beaktas i den löpande skötseln.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- uppföra ny byggnad eller anläggning,
- uppföra mast, antenn, samt anlägga luft- eller markledning,
- borra, spränga, schakta, gräva, dika, dämna, bedriva täkt eller annan verksamhet som skadar områdets topografi och landskapets karaktär samt yt- eller dräneringsförhållanden,
- anlägga väg,
- anordna upplag, annat än tillfälligt för jordbrukets behov,
- avverka, gallra, röja, eller på annat sätt påverka vegetationen,
- plantera eller så skog,
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
- kalka, gödsla, sprida bekämpningsmedel eller andra kemikalier, undantaget på åkermark i skötselområde 12, 14 och 15 t.o.m. 2008-03-13 samt inom skötselområde 1,
- framföra motordrivna fordon i terrängen, annat än för jordbrukets behov,
- jaga,
- utan Länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för tävlingar eller annan verksamhet som kan medföra markslitage, föroreningar eller störningar för djurlivet.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att vidta de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för normalt underhåll av vägar som korsar reservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet tåla sådana åtgärder inom reservatet som:

- utmärkning av reservatet,
- skötsel av området, som avverkning, röjning, skyddsjakt, stängsling, beteshävd, bränning och slåtter,
- restaurering av natur- och vattenmiljöer,
- anläggning av anordningar som informationsskyltar, gångstigar och parkeringsplatser för den besökande allmänheten, samt
- undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.

Med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken, om rätten för allmänheten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- uppsätta tavla, plakat affisch, skylt eller göra inskrift,
- gräva eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
- framföra motordrivet fordon i terrängen eller parkera annat än på anvisad plats,
- tälta eller ställa upp husvagn eller husbil,
- elda annat än på särskilt anvisad plats,
- medföra okopplad hund,
- framföra cyklar i terrängen,
- rida eller köra med häst annat än på för detta ändamål markerade leder eller områden,
- utan Länsstyrelsens tillstånd fånga eller insamla ryggradslösa djur,
- utan Länsstyrelsens tillstånd anordna tävlingar eller annan verksamhet som kan medföra markslitage eller kan störa djurlivet, samt att
- utan Länsstyrelsens tillstånd genomföra vetenskapliga undersökningar som strider mot föreskrifterna.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att vidta de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är Lag (1988:950) om kulturminnen och Terrängkörningslagen (1975:1313). Norra halvan av reservatet ingår i skyddszon för vattentäkt 11.181-1770-82 enligt 19 kap. 2§ Vattenlagen (1983:291). Dessutom ingår stora delar av reservatet i strandskyddsområde som sträcker sig 300 meter på landsidan och 100 meter på vattensidan av stranden vid sjön Lygnern, enligt 7 kap. 13 och 14 §§ miljöbalken.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3§ förordning om områdesskydd (SFS 1998:1252) enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet skall vara Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

Redan 1965-09-01 beslutade Länsstyrelsen om förbud mot vissa åtgärder vid Fjärås Bräcka, och av Länsstyrelsens beslut 11.133-20-75 från 1975 framgår att SJ:s täktverksamhet i området hade upphört. Reservatsbeslut togs av Länsstyrelsen 1976-02-19, och syftet var då att *”bevara ett för både den vetenskapliga och sociala naturvården samt för fornminnesvården synnerligen värdefullt avsnitt av den märkliga geologiska randbildning som sträcker sig från Göteborg till mellersta Halland”*.

Invigningen av Naturum genomfördes 12 juni 2005, och i samband med det genomfördes också en upprustning av besöksanläggningarna i stort.

Undersökningar av insektsfauna i området liksom i en rad andra halländska naturreservat 2002-2005 blev startskottet till författandet av en ny skötselplan. Ett rikt insektsliv, beroende bl.a. av solbelyst, blottad sand och grus konstaterades. Den befintliga skötselplanen behövde utvecklas för att gynna bevarandet av dessa arter i området.

I samband med beslut om ny skötselplan var det lämpligt att förnya föreskrifterna för reservatet som delvis varit inaktuella. Dessutom såg Länsstyrelsen behovet att exkludera ett antal villatomter, som har ingått i den gamla avgränsningen för reservatet. I syftet med reservatet finns inte skäl att inkludera tomterna. Delar av två privatägda naturtomter ingår alltså i reservatet.

Inom reservatet ingår ett flertal allmänningar vars ägarförhållanden är svårutredda. För att ge alla intressenter möjlighet att yttra sig i ärendet kungjordes förslaget till beslut

2006-04-13 i Göteborgsposten och Norra Halland och ställdes ut på Kungsbacka kommun samt på Länsstyrelsen i Halmstad. Remisstiden sattes till 2006-06-05.

Yttranden i ärendet har inkommit från Göteborgs stift, Vägverket, Lantmäterimyndigheten Hallands län, Kungsbacka-Wiske Sportskyttar, Fjärås sportskyttar, Polisen i Halland, Kommunstyrelsen i Kungsbacka, Kungsbacka Naturskyddsförening, Länsstyrelsens samhällsbyggnadsenhet, och arrendator Sven Ericsson.

Kungsbacka-Wiske Sportskyttar godkänner inte förslaget att avveckla skjutbanan, Fjärås sportskyttar är angelägna om en lösning som möjliggör fortsatt verksamhet och Polisen i Kungsbacka uttrycker ett starkt behov av att ha närhet till en skjutbana. Kommunstyrelsen i Kungsbacka anser att de som nyttjar skjutbanorna skall ges tid och möjlighet att finna ny lokalisering, och att ansvarsfördelning för efterbehandling måste utredas. Man vill också se att påverkan på vattentäkten utreds vid utökad betesdrift. Fotbollsklubben bör vara delaktiga vid framtagandet av ett likvärdigt förslag till lokalisering av en fotbollsplan, om det blir aktuellt att flytta den. Kommunstyrelsen tillstyrker förslaget till beslut under förutsättning att dessa frågor beaktas.

Vid möte mellan Kommunstyrelsens arbetsutskott i Kungsbacka och Länsstyrelsen var de närvarande eniga om att skytteklubbarna och Polisen bör ha god tid att finna ny lokalisering för sin verksamhet. Formuleringen i förslaget till skötselplan ändras därför från ”...avvecklas snarast.” till ”... avvecklas snarast, dock senast 2010.”

Arrendator Sven Ericsson vill helst se att hans avtal förlängs så att han kan bruka området med öppen växtföljd, f.n. i huvudsak spannmålsodling. Han är också angelägen om att den vinodling han anlagt får finnas kvar. Ett tillägg görs i beslutets föreskrifter samt i skötselplanen så att Ericsson får tid på sig att finna nya lösningar. Nuvarande arrendeavtal löper t.o.m. 2008-03-13. Denna tidsperiod bedöms vara tillräcklig för en successiv avveckling av åkerbruket.

Naturskyddsföreningen i Kungsbacka vill se att hänsyn tas till hallandsbjörnbär och lavfloran i närheten av infiltrationsdammarna. Föreningen utpekar också ett område i sydost som mindre lämpligt för bete. Synpunkterna föranleder ingen ändring av skötselplanen. För att hindra igenväxning av lundartade partier krävs enligt Länsstyrelsens uppfattning ett extensivt bete. I skötselplaner detaljstyrs i allmänhet inte skötselarbetet men åtgärder i reservatet anpassas efter områdets naturvärden.

Ingen av de övriga remissinstanserna har framfört synpunkter på förslaget till beslut.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Lars-Erik Lövdén, ordförande, samt ledamöterna Henrik von Sydow, Alf Eriksson, Ingemo Johansson och Agneta Kores.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Lisbeth Schultze och naturvårdshandläggare Ingegerd Svensson som också var föredragande.

Lars-Erik Lövdén

Ingegerd Svensson

Detta beslut kan överklagas till regeringen, se bilaga 4

Bilagor

1. Skötselplan
2. Översiktskartor
3. Markägarförteckning
4. Beslut om kungörelsedelgivning och upplysning om hur man överklagar

Sändlista

Andersson, John Arthur, Fjärås bräckav. 101, Blåsen, 430 33 Fjärås
Andersson, Thomas och Westberg, Tina, Stenaliden 18, 430 33 Fjärås
Gåsevadsholms Fideikommiss AB, Koberg 12, 466 91 Sollebrunn
Göteborgs stifts prästlönetillgångar, Box 11937, 404 39 Göteborg
Kungsbacka kommun, 434 81 Kungsbacka
Naturvårdsverket
Hallands Naturskyddsförening, c/o John Strand, Soldalsgatan 12, 313 50 Åled
Kungsbacka Naturskyddsförening, c/o Rolf Persson, Torvavägen 8, 439 36 Kungsbacka
Lantmäterimyndigheten i Hallands län, Kyrkogatan 13, 302 42 Halmstad
Kommunstyrelsen i Kungsbacka, 434 81 Kungsbacka
Polisen i Kungsbacka, Box 10283, 434 23 Kungsbacka
Skogsstyrelsen, Box 3, 310 60 Ullared
Vägverket, Box 512, 301 80 Halmstad
Alf Eriksson
Ingemo Johansson
Agneta Kores
Henrik von Sydow
Fiskeenheten
Kulturmiljöenheten
Lantbruksenheten
Miljövårdsenheten
Naturvård och Miljöövervakning (JH, IS, Dossier)
Plan- och bostadsenheten
Rättsenheten